

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1635. usque ad annum 1643

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 9011888X

§. 91. Carolus Ludovicus Comes Palatinus a Gallis captus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67406)

pondum in illum locum, unde literæ Sæc. XVII.
scriptæ, perferri potuisset nuntius., A. C. 1639.

His tamen Pufendorffius, ne Au-
striacæ Domus honori a Protestantibus *Pufendorff.*
vel unica occasione parceretur, hæc sub- *comm. de*
iungit: *sed & apud CÆSAREOS pri- rel. Suec.*
dem rumor ac spes fuerat, Ducem non *lib. II. §. 39.*
diu victoris suis supervicturum. Nec ma-
gis moderatum est præfati Authoris
epiphonema, dum ait: *Tam diu nempe*
grata erat fortitudo optimi Ducis Gallis,
quamdiu commoda erat ac proficua; at
vero ubi majus ex ejus morte lucrum sperari
poterat, infami ad omnem posteritatem fac-
cinore e vivis, non ab hostibus, sed ab in-
gratissimis amicis sublatus est.

§. XCI.

Carolus Ludovicus Comes Palatinus
a Gallis captus.

Post Vinariensis obitum mox inter *Barre l. c.*
quatuor Tribunos, quibus Dux *pag. 726*
exercitus sui curam commisit, di- *Massen. An-*
scordia & æmulatio gliscere cæperat: *nal. Trevir.*
unde hi præter paucas urbes ad *lib. 25.*
Rhenum *Nani Hist.*
interceptas tota æstate nullam majo- *Venet. t. I.*
ris momenti rem gessere: præterea *pag. 525.*
partarum ditionum exercitusque impe- *lib. II.*
rium sibi competere contendebant Gal-
liæ Rex, necnon Carolus Ludovicus
Friderici Palatini Filius. Hic quoque
U 2 ditio-

Sæc. XVII. ditiones suas recuperandi spe allectus,
 A. C. 1639 suos Oratores ad Vinarienses Tribunos

cum eis de exercitus Præfectura acturos ablegavit: ipse vero in Angliam ac inde in Germaniam profecturus per Franciam iter aggressus est: at Molinas adventans, Richelii Cardinalis jussu ibidem detentus, ad arcem Vincennensem captus deducitur, prope cubiculum, in quo Casimirus Poloni Regis Filius pariter a Gallis nuper interceptus hæsit, inclusus. Hujus violentiæ causa obtendebatur transgressio cujusdam edicti Regii, quo Principes exteri absque Regis venia Regnum pertransire vetarentur: cum autem ejusmodi lex antea nemini cognita esset, Daniæ Rex additis etiam belli minis Palatini libertatem apud Avoxium Franciæ Oratorem postulavit, quam hic quoque pollicebatur, dummodo Anglus arma Gallis, Suecisque jungere vellet: verum Dano sine conditione libertatem urgente, Sueciæ Regina per Hugonem Grotium hunc Principem liberari petiit, datis etiam die decima nona Decembris ad Ludovicum hisce literis: *Ad justam commiserationem haud immerito ducimur, quod indignationem aliquam Serenitatis Vestræ fortassis incurrerit Princeps, cujus beneficio & ope ad restitutionem in pristinum statum & libertatem,*
 maxi-

maxima cum fructus & affectus spe pro- Sæc. XVII.
 noceri potuisset. Nobis sane & eo nomine A.C. 1639.
 commendandus, quod socius nobis fœderis
 extitit in Germania, & inter ceteros Ger-
 manicæ Princeps sit, qui præcipuum locum
 & causam obtendit. Ac, quod ad præ-
 sentis negotium spectat, in consultationibus
 ac consiliis ad Serenitatem Vestram pluri-
 mum respexit, veteris observantiæ memor,
 sua Prædecessores in illa Electorali domo
 Regno Gallicæ promptissimis officiis addicti
 fuisse. Quorum intuitu id beneficii in Re-
 gnam Viduam, & Principem Electorem,
 quoque totam istam domum conferat, quo
 detentus Princeps benigne, ac primo quoque
 tempore dimittatur.

Verum hæc Principum preces adeo
 non apud Gallos valere, ut Palatinus
 asperius, quam bello capti, aliquam-
 diu haberetur, unico duntaxat famulo
 eidem concesso, omnique scribendi aut
 literas recipiendi facultate adempta:
 Ambo etiam Caroli Fratres Mauritius
 & Eduardus, qui tum Parisiis sub fide
 publica equitare, & arma tractare di-
 dicerant, intra parietes privatos sese
 continere iussi sunt. Interim Palatinæ
 Domus Fautores clanculum principio,
 mox valentius & pene cum clamosa se-
 ditione in Gallos invehebantur: „Nunc
 tandem, inquebant, sat luculenter
 patet, hanc vim Palatino illatam fuisse

Sæc. XVII. „in Bavari Ducis gratiam, cui, ut pri-
A. C. 1639 „mum Imperii Electoratum asserent,
 „omnes Catholici Principes conspirant:
 „non minus Francia, quam Domus Au-
 „striaca in Protestantium ruinam flagrat:
 „nunc tempus urget, ut tandem aperia-
 „mus oculos; nisi enim cuncti Princi-
 „pes Protestantes pro communi caussa
 „insurgant, Cæsar, Hispaniæ, & Fran-
 „ciæ Reges, ceterique Principes Ca-
 „tholici a Papa animati, certæ ruinæ
 „nos involvent., Verum Richelius
 Cardinalis hosce rumores pari asper-
 nabatur facilitate, qua Hispanorum
 querelas, quibus tanquam studiosissi-
 mus Protestantium Fautor contra Ca-
 tholicos apud Papam postulabatur, flocci
 habere, jam assuetus erat. Tandem
 vero, postquam Vinarienses Tribuni
 auro Gallico deliniti ad partes Regis
 Franciæ, dicto eidem sacramento, tran-
 sierant, proin Rex præter hæc copias
 Brisacum, Friburgum ceteraque Alfa-
 tiæ & Burgundiæ loca sibi vendicave-
 rat, Palatinus Comes ex sua Vincen-
 nensi custodia Parisios ad Angliæ Le-
 gatum deducebatur, ea tamen lege,
 ne sine Regis venia Parisiis excederet,
 scriptoque fateretur, se nunquam in-
 vito Rege Vinariensis exercitus Præ-
 fecturam ambiisse: Adimpletis igitur
 hæc conditionibus Carolus Palatinus,
 post-

postquam Galli relictis eidem stipulis ^{Sæc. XVII.} ^{A. C. 1639}
 iam suas mesuissent segetes, Mense Ju-
 lio anni sequentis, liber dimissus est,
 qui omni ope destitutus, dein ad Sue-
 cos contendit, quos tamen suarum ma-
 gis rerum, quam alienarum studiosos
 experiri cogebatur: Galli autem Bri-
 sacco potiti, haud ultra promissorum,
 quæ Vinariensibus Tribunis fecerunt,
 memores erant, huncque exercitum,
 ne ullo unquam tempore Gallis Bava-
 risque formidandus esset, toto studio
 imminuere nitebantur.

§. XCII.

Suecorum res in Imperio.

Interim Suecorum res in Imperio non ^{Le Blanc.}
 sine magno rei Catholicæ dispendio ^{Hist. de Ba-}
 majora adhuc ceperunt incrementa; ^{vier. t. 4.}
 Bannerius enim, postquam Saxoniz Infe- ^{Adl. An-}
 rioris Ordines, ut neutri parti adhære- ^{nal. Bois.}
 rent, induxerat, Laueburgico Duce ^{tom. 3.}
 haud invito, Albin trajecit, indeque
 in Saxoniam & Thuringiam effusus,
 in ipsos Franconiz fines irrupit. Tum
 vero Marchiam Brandeburgicam ra-
 pido victoriarum cursu emensus, Land-
 spergam, Francofurtum, Berlinum,
 Brandenburgum, pluresque alias haud
 ignobiles urbes partim Præfectorum
 perfidia, partim vi, astu, ac deditioe

U 4

intra